

Autoreferat

1. Imię i nazwisko.

Monika Błaszczak-Stachowiak

2. Posiadane dyplomy, stopnie naukowe lub artystyczne – z podaniem podmiotu nadającego stopień, roku ich uzyskania oraz tytułu rozprawy doktorskiej.

- doktor nauk humanistycznych w dziedzinie literaturoznawstwa, Wydział Filologii Polskiej i Klasycznej, Uniwersytet im. Adama Mickiewicza w Poznaniu, obrona doktorska z wyróżnieniem – 24 czerwca 2008 roku,
tytuł rozprawy doktorskiej: *Ekrany i lustra w polskim dramacie współczesnym*, publikacja: *Ekrany i lustra w polskim dramacie współczesnym*, Wydawnictwo PTPN, Poznań 2019, ss. 277, ISBN 978-83-7654-084-9.
- studia w Studium Doktoranckim Wydziału Filologii Polskiej i Klasycznej, promotor prof. Anna Krajewska w Pracowni Estetyki Literackiej, w latach 2004-2008; studia ukończone w 2008 roku obroną doktorską z wyróżnieniem i uzyskaniem tytułu doktora nauk humanistycznych;
- dyplom ukończenia rocznych studiów podyplomowych na Podyplomowym Studium Dziennikarstwa na Wydziale Nauk Społecznych na Uniwersytecie im. Adama Mickiewicza w Poznaniu w roku akademickim 2003/2004;
- dyplom, z tytułem magistra, ukończenia studiów na kierunku kulturoznawstwo na Wydziale Nauk Społecznych na Uniwersytecie im. Adama Mickiewicza w Poznaniu; w ramach studiów ukończona specjalizacja Kultura i Rynek w latach 2002-2006; studia ukończone w 2006 roku uzyskaniem tytułu magistra;
- dyplom, z tytułem magistra, ukończenia studiów na kierunku filologia polska na Wydziale Filologii Polskiej i Klasycznej na Uniwersytecie im. Adama Mickiewicza w Poznaniu; w ramach studiów ukończone dwie specjalizacje: teatrologiczna i pedagogiczna (nauczycielska) w latach 1998-2003; studia ukończone w 2003 roku uzyskaniem tytułu magistra z wynikiem celującym.

3. Informacja o dotychczasowym zatrudnieniu w jednostkach naukowych lub artystycznych.

- 2013 – do dziś – Uniwersytet im. Adama Mickiewicza w Poznaniu – na umowę o pracę
- 2009-2014 – Wyższa Szkoła Nauk Humanistycznych i Dziennikarstwa w Poznaniu (obecnie Collegium da Vinci) – stażysta, potem pracownik dydaktyczny i naukowo-dydaktyczny na umowę o dzieło i umowę o pracę, współpracownik Zakładu Estetyki Literackiej UAM – na umowę o dzieło
- 2004-2008 – Studium Doktoranckie Wydziału Filologii Polskiej i Klasycznej Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu

Inne doświadczenia zawodowe:

- 2009–2013 – nauczyciel i animator teatralny w Szkole Podstawowej nr 51 w Poznaniu.
- 2009-2012 – korektorka językowa w Wydawnictwie FORUM Sp. z o.o.
- 2007–2009 – pracownik do spraw akredytacji dziennikarskich i obsługi strony internetowej (teksty merytoryczne o artystach, współtworzenie katalogów festiwalowych, newslettery) w Dziale promocji i PR Fundacji Malta w biurze prasowym w ramach Międzynarodowego Festiwalu Teatralnego Malta 2007, 2008 i 2009, Festiwalu Kultury Żydowskiej TZADIK 2008 i 2009 oraz Nostalgia Festiwal Poznań 2009 i koncertów organizowanych przez Fundację – na umowę o dzieło
- 20.11.2006–28.02.2007 – staż zawodowy w Music Collection Agency Sp. z o.o. w Poznaniu, obejmujący: współorganizację imprez i spotkań kulturalnych, przygotowanie i redagowanie materiałów o tychże imprezach oraz współpracę w przygotowaniu i produkcji imprez kulturalnych na scenie Platformy Artystycznej O.B.O.R.A.
- 2006–2007 – dziennikarz i redaktor w redakcji Pisma Międzynarodowego Festiwalu Teatralnego Malta „VariaTe”
- 2005–2007 – dziennikarz w redakcji biuletynu Międzynarodowego Festiwalu Teatralnego Maski „deMaska”
- 2005–2007 – współpraca na stanowisku dziennikarza z czasopismem kulturalno-literackim *Pro Arte*
- 2004 – praca na stanowisku badacza terenowego w zespole badawczym współpracującym z Centrum Sztuki Dziecka w Poznaniu w ramach projektu *Raport o stanie teatru dla dzieci i młodzieży w Polsce* – na umowę o dzieło
- 01.07–28.07.2003 – staż zawodowy w redakcji „Gazety Wyborczej”, oddział w Poznaniu
- 10–16.03.2003 – praktyka zawodowa w ramach Podyplomowego Studium Dziennikarstwa w redakcji „Gazety Wyborczej”, oddział w Poznaniu
- 20–23.11.2002 – praktyka teatralno-dziennikarska w ramach Festiwalu Teatralnego Maski w Poznaniu – praca dziennikarska i redaktorska w gazecie festiwalowej „Sznurownia”
- 13–29.06.2002 – praktyka zawodowa w ramach Filologii Polskiej na specjalizacji teatrologicznej na XII Międzynarodowym Festiwalu Teatralnym Malta.

4. Omówienie osiągnięć, o których mowa w art. 219 ust. 1 pkt. 2 ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (Dz. U. z 2021 r. poz. 478 z późn. zm.). Omówienie to winno dotyczyć merytorycznego ujęcia przedmiotowych osiągnięć, jak i w sposób precyzyjny określać indywidualny wkład w ich powstanie, w przypadku, gdy dane osiągnięcie jest dziełem współautorskim, z uwzględnieniem możliwości wskazywania dorobku z okresu całej kariery zawodowej.

Na moje osiągnięcia naukowe składają się uzyskane i opisane wyniki badań z zakresu literaturoznawstwa w powiązaniu z innymi naukami humanistycznymi oraz wyciągnięte na ich podstawie wnioski, których pierwszym i najważniejszym efektem jest monografia zatytułowana *Amorficzne kategorie estetyczne jako praktyki twórcze i poznawcze*,

Wydawnictwo Naukowe UAM, Poznań 2024, ss. 568, ISBN 978-83-232-4291-8. W wyniku prowadzonych kwerend, analiz i interpretacji powstały także: monografia naukowa *Ekrany i lustra w polskim dramacie współczesnym* (2009), monografia współautorska *Estetyka. Między działaniem a emocją* (2016), liczne artykuły publikowane w tomach wieloautorskich oraz czasopismach naukowych, redakcje publikacji naukowych – potraktowane tu całościowo jako drugie osiągnięcie naukowe i wymienione szczegółowo w Wykazie osiągnięć naukowych (załącznik nr 4).

Książka zatytułowana *Amorficzne kategorie estetyczne jako praktyki twórcze i poznawcze* jest rozprawą na temat fizykalnych kategorii estetycznych w ujęciu teoretycznym oraz w odniesieniu do rozmaitych praktyk artystycznych: literatury, w tym literatury dramatycznej, teatru, performansów i performatywnie postrzeganych sztuk wizualnych – malarstwa i architektury, a także różnych artystycznych projektów włączających, skierowanych do osób z niepełnosprawnością. Przyjęta zostaje szeroka perspektywa badawcza i rozległy obszar działań artystycznych, będących przedmiotem przywołań i analiz. Podjęta refleksja na temat amorficznych kategorii estetycznych bierze sobie za główny cel ukazanie tych pojęć „pomiędzy” dyscyplinami i dyskursami, adekwatnych do opisu działań artystycznych z założenia „splątanych”, sytuujących się na pograniczu różnych form, gatunków czy poetyk.

Pod względem konceptualnym rozważania zawarte w książce uwzględniają założenia zwrotu afektywnego i sensorycznego, jednocześnie wyrastając z koncepcji wędrujących pojęć Mieke Bal. Prowadzony dyskurs ma charakter interdyscyplinarny, poprzez połączenie perspektywy literaturoznawczej, teatrologicznej i kulturoznawczej. Prezentowane kategorie estetyczne mają charakter transdyscyplinarny, a przywołane zostają zarówno w aspekcie teoretycznym, jak i w toku analizy konkretnych dzieł czy tendencji artystycznych. Ukazana zostaje estetyka relacyjna, zaangażowana, będąca efektem performatywnego oglądu praktyk artystycznych, a także metodologicznego zakorzenienia w dramatycznej teorii literatury i dramatyczności rozumianej jako matryca teoriopoznawcza w refleksji humanistycznej, z założenia antybinarnej i projektowanej w formie wielowątkowego dyskursu naukowego. W toku rozważań pojawiają się odniesienia do koncepcji, teorii, definicji filozoficznych, estetycznych i dramatyczno-performatywnych i do artystycznych manifestów. Analiza i interpretacja przywoływanych dzieł / artefaktów / procesów ma charakter estetyczny, estetyczny i transestetyczny. Przywołane fragmenty rozpraw filozofów, antropologów kultury, socjologów, historyków literatury, eseistów sąsiadują bądź przenikają się z fragmentami

analityczno-interpretacyjnymi poszczególnych dzieł sztuki: przedstawień teatralnych, wierszy, dramatów, obrazów, projektów kuratorskich czy instalacji.

Przyjęta optyka uwidacznia się zarówno w teoretycznym wstępie rozprawy zatytułowanej *Od sypkości do chrobotliwości – fizykalne kategorie estetyczne jako pojęcia „pomiędzy*, jak i w sproblematyzowanym układzie treści. Sześć rozdziałów dotyczy wskazanych w tytule fizykalnych, amorficznych kategorii estetycznych, czyli kolejno: sypkości, przezroczystości, płynności, chropowatości/szorstkości, lepkości, wonności i smakow(it)ości oraz chrobotliwości, szumności i gwarności. Każdy z tytułów rozdziałów uzupełniony został o nazwiska filozofów, pisarzy czy innych artystów, których twórczość powiązać można z analizowanymi kategoriami estetycznymi. Pojawiają się tu zatem m.in. Heraklit, Zygmunt Bauman, Philip Auslander, Julia Kristeva, Richard Schusterman, Samuel Beckett czy Milan Kundera – ich dorobek czy koncepcje myślowe stanowią istotny punkt odniesienia i kontekst analizy poszczególnych dzieł artystycznych.

Całość wywodu zostaje ujęta w ramę kompozycyjną – książka rozpoczyna się od opisu *Spaceru zmysłowego* jako ważnej formy aktywizującej w ramach pracy dydaktycznej ze studentami autorki, a kończy refleksją wywołaną własną percepcją zjawiska atmosferycznego, jakim jest burza. Prymarnym założeniem badawczym rozprawy jest bowiem ukazanie wszystkich przykładów prac teoretycznych i artystycznych jako przyczyny i skutku doświadczeń zmysłowych zarówno twórców, jak i odbiorców – jako wykładnik ich polisensorycznej percepcji świata. Doznaniowość, przeżycie zmysłowe, które staje się podstawą estetycznego doświadczenia, zajmuje tu centralne miejsce jako wiodące narzędzie poznawcze zarówno dla odbiorcy, jaki i dla twórcy, a także dla badacza. Transdyscyplinarnie ukazane problemy rozpościerają się między pragmatyzmem i nurtem *Everyday Aesthetics* a dziełami i działaniami przede wszystkim z obszaru literatury, teatru, sztuk wizualnych i performatywnych. Otwierający wywód spacer zmysłowy staje się wyznacznikiem odbioru – czytelnik w poszczególnych rozdziałach zanurza się w kolejnych doznaniach, prowadzony przez fizykalne kategorie estetyczne.

Rozdział pierwszy zatytułowany *Sypkość – od Becketta do Moneta* poświęcony jest kategorii sypkości, która zostaje przedstawiona w trzech ujęciach: filozoficznym, gdzie proch może być rozumiany w odniesieniu do kondycji człowieka jako spalanie energii (odwołanie do żywiołu ognia) i powolne zanikanie bytu; estetycznym, w którym oznacza unicestwienie substancji, materii, formy, odsyłające do innych amorficznych kategorii estetycznych, jak na przykład: próchno, ziemia, piasek, brud, rdza; oraz dramatyczno-performatywnym, który pozwala zobaczyć proch w wymiarze kondycji człowieka, jego walki z materią. Płaszczyzny

te nie są oddzielone, lecz tworzą wspólny, wieloperspektywiczny obraz. Wśród przywoływanych koncepcji pojawiają się odwołania do dramatycznej teorii literatury i estetyki antybinarnej Anny Krajewskiej, filozofii Georga Wilhelma Friedricha Hegla, Ludwiga Feuerbacha, Martina Heideggera, Jean-Paula Sartre'a, Karla Jaspersa, myśli Thomasa Mertona, dekonstrukcji Jacques'a Derridy, koncepcji antropologii śmierci Edgara Morina, rozważań na temat żywiołów z książki *Estetyka czterech żywiołów* (pod redakcją Krystyny Wilkoszewskiej), poetyki śmietnika. Ta amorficzna kategoria estetyczna omawiana jest na przykładach literackich takich jak twórczość dramatyczna Samuela Becketta, Artura Pałygi, Marka Pruchniewskiego, Małgorzaty Owsiany, Sarah Kane, Tadeusza Różewicza, Ewy Lachnit, Michała Walczaka (przy których analizie przywoływani są tacy badacze jak Beata Popczyk-Szczęсна, Jacek Kopciński czy Dariusz Kosiński), poezja Stanisława Barańczaka, a także performans Zbigniewa Warpechowskiego (*Kurz*), malarstwo impresjonistów, teatr piaskowy czy ogrody japońskie. W toku rozważań poddane zostają analizie takie pojęcia i zagadnienia jak *vanitas*, popiół, piasek, kurz, pamięć i zapomnienie, choroba, żywioł ognia czy motyw kopca.

Kolejny rozdział *Przezroczystość – od Calvina do Bieńczyka* ukazuje tytułową kategorię w perspektywie performatywnej, poprzez pokazanie związków łączących twórczość artystyczną z działaniami krytycznoliterackimi. Przedstawienie splotów tych właśnie powiązań służy za punkt wyjścia do rozważań o przezroczystości Italo Calvina w *Wykładach amerykańskich* oraz Marka Bieńczyka w zbiorze esejów *Przezroczystość*. W pracach wymienionych pisarzy-krytyków skupiają się wszystkie poziomy rozumienia przezroczystości: ujęcia artystyczne, które przeplatając się z refleksjami teoretycznymi, pokazują związki estetyki i filozofii, dramaturgii i performatyki, architektury i powieści. Wśród przywoływanych teorii pojawiają się między innymi koncepcje Jacques'a Derridy, Gilles'a Deleuze'a, Rolanda Barthes'a, Arnolda Berleanta, Wolfganga Welscha, Richarda Shustermana, Michela Foucaulta, Eriki Fischer-Lichte, Josepha Hillisa Millera, Jeana Baudrillarda, Paula Virilio, rozważania Iwony Lorenz, Marii Poprzęckiej, Ryszarda Nycza, Wojciecha Kalagi, Marty Leśniakowskiej, Ewy Rewers, Kazimierza Bartoszyńskiego czy Ewy Graczyk. Przezroczystość należy do strefy performatywnej; odsyła równocześnie do pozytywnej wartości istnienia oraz prowokuje pytanie o brak, wszelką nieobecność, a poprzez swą niejednoznaczność wprowadza grę w zakrywanie i odsłanianie, jednocześnie ujawnia i przysłania. W tej części analizie i interpretacji poddane zostają: zjawisko liberatury, dramat *Światlistość* Jerzego Łukosza, poezja Tadeusza Różewicza i Anny Kamińskiej, twórczość Milana Kundery, grafiki Mauritsa Cornelisa Eschera, obrazy Edwarda Hoppera, koncepcje

architektoniczne Le Corbusiera czy projekty artystyczne odwołujące się do żywiołu powietrza. Ukazane zostają kategorie pokrewne czy przeciwstawne, łączące się z przezroczystością, takie jak mglistość, ulotność, dokładność, świetlistość czy szklistość.

Rozdział trzeci zatytułowany *Płynność – od Heraklita do Baumana* poświęcony jest kategorii płynności, która w podstawowym rozumieniu jest fizykalną kategorią odnoszącą się do żywiołu wody oraz zmysłów dotyku i smaku. Stała się niezmiernie popularna w socjologii jako kategoria epistemologiczna za sprawą Zygmunta Baumana. Dokonując analizy zjawisk współczesnego życia społecznego i kulturowego, badacz ten wielokrotnie odwoływał się do pojęcia płynności. Kategorię tę warto zastosować dużo szerzej, badając zjawiska z zakresu literatury, sztuki, teatru, performansu. Wydaje się także zasadne wyjście poza praktyczne użycie analityczne i przeniesienie tego pojęcia na poziom teorii. Przedmiotem zainteresowania są tu przede wszystkim aspekty epistemologiczne literatury i szeroko rozumianej sztuki (teatru, sztuk wizualnych i performatywnych, architektury, sztuk plastycznych) widzianych jako nieuchwytna zmiana perspektyw badania wzajemnych relacji: przepływającego czasu i zmienności stanów skupienia materii. Pojęcie „płynny” wywołuje wiele skojarzeń, które z kolei pozwalają przywołać różne porządki i perspektywy. Liczne, przytoczone słownikowe i Baumanowskie definicje oraz rozumienia kategorii płynności mają na celu pokazanie wieloznaczności i nieoczywistości tego terminu oraz szerokich kontekstów językowych i różnych dyscyplin, w których jest on wykorzystywany. Omówione zagadnienia obejmują filozoficzne rozważania Heraklita, koncepcje tożsamości Zygmunta Baumana, Wolfganga Welscha, Ewy Partygi, spostrzeżenia Richarda Schechnera, Hansa Thies-Lehmanna, Williama B. Worthena, Peggy Phelan, Philipa Auslandera, Jona McKenziego, Waltera Benjamina, Williama J. Thomasa Mitchella, Andrzeja Leśniaka, namysł post- i transhumanistyczny (Giorgio Agambena, Donny Haraway, Rosi Braidotti, Marca Bekoffa, Moniki Bakke, Grażyny Gajewskiej, Ewy Domańskiej), nowy materializm (Karen Barad, Gilles’a Deleuze’a, Félix’a Guattariego) czy refleksje dotyczące architektury (Charlesa Jencksa, Mieczysława Wallisa, Teresy Pękali, Jana Skuratowicza, Doroty Leśniewskiej) oraz koncepcja „sztuk splątanych” Anny Krajewskiej. Analizie i interpretacji zostają poddane dzieła takie jak dramaty: Moniki Powalisz, Zbigniewa Nienackiego, Iwony Korszańskiej, Jana Czaplińskiego czy Małgorzaty Sikorskiej-Miszczuk; opowiadanie Tadeusza Różewicza *Śmierć w starych dekoracjach*, esej *Maski zwierząt* i powieść *Prowadź swój plug przez kości umarłych* Olgi Tokarczuk, wiersz Stanisława Barańczaka *Ze wstępu do rozmówek*; spektakle: *Dyskretny urok burżuazji* w reżyserii Marcina Libera, *Uczta* Teatru Usta Usta Republika czy *Folwark zwierzęcy* Teatru Srebrna Góra; projekty z zakresu sztuk wizualnych i

performatywnych: *Lalka* Hansa Bellmera, prace Eduardo Kaca z nurtu bio artu, Orlan czy Natashy Vita-More; architektura secesyjna, modernistyczna architektura organiczna Franka Lloyda Wrighta i transarchitektura Marcosa Novaka.

W kolejnym rozdziale *Chropowatość / Szorstkość – od Baumgartena do Auslandera* omówione zostają kategorie estetyczne możliwe do doświadczenia przede wszystkim poprzez zmysł dotyku. Choć można „dotknąć wzrokiem obrazów” na przykład z nurtu malarstwa materii, to jednak gdyby istniała możliwość wejścia w interakcję z dziełami, dotknięcia ich nieregularnej, pofałdowanej, wypukłej czy wklęsłej faktury, to wtedy można by w pełni ich doświadczyć. Wśród poruszanych zagadnień pojawiają się polisensoryczność odbioru w kontekście zwrotów sensorycznego i afektywnego, struktura i forma tekstu literackiego czy przemiany percepcyjne w doświadczeniu ekspozycji muzealnych, spektakli teatralnych, projektów performatywnych. Przywołane zostają koncepcje estetyczne Arystotelesa, Hegla, Karla Aschenbrennera, Aleksandra Baumgartena, Johanna Gottfrieda Herdera, a także fenomenologia Maurice’a Merleau-Ponty’ego, somatoestetyka (somaestetyka) Richarda Shustermana, rozważania Rolanda Barthes’a na temat przyjemności tekstu, namysł nad sztuką haptyczną Marty Smolińskiej, Anety Rostkowskiej i Wojciecha Bałusa, koncepcja architektury zmysłów Juhaniego Pallasmy, nażywość Philipa Auslandera czy immersja w ujęciu Krzysztofa Maja. Analizie i interpretacji zostaje poddana twórczość literacka Zbigniewa Herberta i Tadeusza Różewicza (m.in. *Akt przerywany*, *Przyrost naturalny* i *Straż Porządkowa* oraz *Kup kota w worku (work in progress)* i *Śmierć w starych dekoracjach*), dzieła liberatury, *Ślub* Witolda Gombrowicza, dramaty z tomów pod redakcją Romana Pawłowskiego: *Pokolenie porno i inne niesmaczne utwory teatralne. Antologia najnowszego dramatu polskiego* i *Made in Poland. Dziewięć sztuk teatralnych z Polski* oraz teksty dramatyczne Moniki Powalisz i Małgorzaty Sikorskiej-Miszczyk czy powieść *Ślicznotka Doktora Josefa Zyty* Rudzkiej. Obok dzieł literackich wśród przywoływanych przykładów realizacji tytułowych kategorii estetycznych pojawiają się także malarstwo materii i sztuka haptyczna, prace z zakresu *land artu* i *trash artu*, projekty haptyczne przeznaczone dla osób niepełnosprawnych, performanse Mariny Abramović, przedstawienia teatralne Adama Ziajskiego *Nie mów nikomu* i *Spójrz na mnie* (włączające w działania sceniczne osoby niewidome i niesłyszące), projekt *Kurs odczuwania przyjemności dla klasy średniej. Usługa arte-platoniczna* kolektywu artystycznego Kolektacz, spektakle w przestrzeni cyfrowej *Ambasada 2.0* i *777 online* Teatru Usta Usta Republika. Ten szeroki dobór przykładów ma na celu ukazanie w kolejnych podrozdziałach różnorodności i rozległości poruszanej problematyki – od chropowatej struktury tekstu oraz formy dzieł liberackich, poprzez

„szorstkich” bohaterów dramatycznych, obcowanie z dziełami malarzy materii i sztuki haptycznej, aż po poszerzenie odbioru poprzez uruchomienie zmysłu dotyku w przestrzeni muzeum, teatru, galerii sztuki i cyfrowej.

Rozdział piąty zatytułowany *Lepkość, wonność, smakow(it)ość – od Kristevey do Berleanta* poświęcony jest dyskursowi dotyczącemu ludzkiej biologii i związanymi z nią somatycznymi kategoriami estetycznymi: lepkości, smakow(it)ości i wonności. Lepkość narzuca ciąg skojarzeń z dobrze znanymi kategoriami wstrętu i wzniosłości, estetyki negatywnej i zagadnień posthumanistycznych ludzko-zwierzęcej natury człowieka. Smakow(it)ość spaja w sobie zmysł smaku w sensie dosłownym łączący się z czynnościami jedzenia i picia, materialno-cieleśne aspekty spożywania, czucie smaku poprzez kubki smakowe, a jednocześnie poczucie smaku, czyli gustu, stosowności, odsyłając do kategorii piękna i brzydoty (stąd zapis „smakow(it)ość”, łączący w sobie „smakowość” i „smakowitość” – smak nie zawsze jest smakowity, smaczny, a także zależy od indywidualnych preferencji smakującego). Z kolei wonność odwołuje się do zmysłu węchu, najbardziej chyba zaniedbanego i najmniej używanego zarówno w codziennym życiu, jak i w sztuce czy teatrze; choć należy zauważyć, że powstały takie dziedziny nauki zajmujące się tym zagadnieniem jak olfaktologia i osmologia. Wymienione kategorie odwołują się do tzw. zmysłów niższych, jednocześnie, poprzez swoją coraz większą popularność w namyśle estetyczno-filozoficznym oraz praktyce artystycznej, naruszają i przekraczają binarność tego podziału. We wszystkich przywoływanych w tym rozdziale przykładach znajduje realizację kategoria lepkości przywołana za Timothyem Mortonem. Na temat brzydoty, wstrętu i wstydu w różnych kontekstach pisali: Winfried Menninghaus, Martha C. Nussbaum, Ruth Leys, Silvan Tomkins, William Ian Miller, Aurel Kolnai, Susan Miller, Sarah Ahmed, Carolyn Korsmeyer, Julia Kristeva czy Mary Douglas. Szczególnie ciekawa w kontekście niniejszych rozważań jest obszerna analiza pojęcia wstrętu Menninghaus, koncepcja obiektu Kristevej (z jej słynnej książki *Potęga obrzydzenia. Esej o wstręcie*), spostrzeżenia Douglas, łączącej wstyd z pojęciem nieczystości czy ujęcie Korsmeyer, która wstręt i obrzydzenie ujmuje jako istotną funkcję adaptacyjną i widzi w nim formę odbioru estetycznego. Ważne są tu też rozważania Richarda Shustermana o ciele z punktu widzenia estetyki pragmatycznej i somatoestetyki oraz spostrzeżenia Juhaniego Pallasmy, który z perspektywy architekta podkreśla rolę wszystkich zmysłów i ludzkiego ciała w percypowaniu rzeczywistości we wszystkich jej wymiarach i aspektach. Poruszane zagadnienia, dotyczące percepcji za pomocą przede wszystkim zmysłów smaku, węchu i dotyku, to między innymi: materialno-cieleśne aspekty spożywania pokarmów (na przykład obżarstwo, opilstwo i somatyczne od-głosy

podczas ucztowania) i kwestia głodu (piszą o tych problemach m.in. Michaił Bachtin, Maguelonne Toussaint-Samat, Claude Lévi-Strauss, Anthelme Brillat-Savarin, Roland Barthes, Georges Vigarello); zapach w literaturze i sztuce, który stał się przedmiotem namysłu olfaktologii; fizjologiczne procesy zachodzące w ludzkim ciele takie jak menstruacja, wydalanie, chorowanie i umieranie – które choć zwykle budzą wstręt, mogą też odsyłać do kategorii wzniosłości. Koncepcja estetyki negatywnej Arnolda Berleanta, godzącej namysł nad sztuką z refleksją nad estetyzowaną, czyli podniesioną do godności sztuki codziennością, stanowi domknięcie tych rozważań (przywołana zostaje na tle szerszego nurtu *Everyday Aesthetics*). Przedstawione kategorie i związane z nimi zagadnienia analizowane są w kontekście różnych tekstów kultury, jak na przykład: dramatów Tadeusza Różewicza (*Do piachu*, *Białe małżeństwo*, *Pułapka*, *Odejście Głodomora*), Andrzeja Saramonowicza (*Testosteron*), Marii Wojtyzsko (*Macica*) i Anny Wakulik (*Zażynki*), poezji Zbigniewa Herberta (*Potęga smaku*) i Anny Świrszczyńskiej (*Grube jelito*), prozy Zyty Rudzkiej (*Białe klisze*, *Mykwa*, *Ten się śmieje, kto ma zęby*, *Ślicznotka Doktora Josefa*), spektakli *Opis obyczajów, czyli jak zwyczajnie wszędzie się miesza złe do dobrego* w reżyserii Mikołaja Grabowskiego, *Będzie Pani zadowolona, czyli rzecz o ostatnim weselu we wsi Kamyk* w reżyserii Agaty Dudy-Gracz, *Mistrz głodu* Teatru Biuro Podróży, *Uczta* Teatru Usta Usta Republika, *Zabieg* Laury Leish czy *Śmierć Jana Pawła II* w reżyserii Jakuba Skrzywanka, a także olfaktologicznych działań Sissel Tolaas, Kate McLean, Anny Królikiewicz, Marty Siembab, Justyny Gruszczyk, Agaty Kiedrowicz czy projektu *Wokół stołu – malarstwo uczt, biesiadowania i trunków*.

Ostatni rozdział *Chrobotliwość, szumność i gwarność – od Białoszewskiego do Koterskiego* skupia się na kategoriach audialnych – na poziomie tekstów literackich i działań artystycznych, jak i teorii. Słuch, obok wzroku, to jeden z dwóch zmysłów wyższych, za pomocą którego percypujemy otaczającą nas rzeczywistość. Dedykowana jest mu cała gałąź sztuki, jaką jest muzyka, a i odbiór innych sfer artystycznego wyrazu bez tego zmysłu zwykle jest utrudniony i niepełny. W badaniach mówi się o „kulturze dźwięku”, „fonosferze” czy „audiosferze”, „przestrzeni audialnej”; tworzy się mapy audialne miast. Wśród kategorii dźwiękowych najbardziej interesujące są te najmniej opisane, nieco wstydlive, przynależne bardziej do kulis niż do oficjalnego dyskursu. Chodzi tu o całą sferę codzienności, w tym zwłaszcza dotyczącą odgłosów fizjologicznych (jedzenia, wypróżniania się itp.), zakłóceń w odbiorze (szumy, pogłosy, zniekształcenia), upośledzeń słyszenia (chorobowych, ale i w sensie wykluczenia społecznego). W polu zainteresowań znajdują się tu więc wszelkie stukoty, szelesty, szumy, charkoty, chroboty, chrzęsty, pogłosy i echa. Choć słuch to drugi z

tw. zmysłów wyższych, to wzrok zajmuje pozycję nadrzędną i zdecydowanie dominującą. Oczywiście jest stwierdzenie, że we współczesności dominuje kultura obrazu, okulocentryzm, tyrania oka i reżimy skopiczne. Na przełomie lat 60. i 70. ubiegłego wieku narodziła się antropologia audialna, audioantropologia czy antropologia dźwięku. Jednak to dopiero XXI wiek przynosi rozwój nurtu *sound studies*. Równouprawienie zmysłów wzroku i słuchu niesie za sobą dalsze zmiany w postaci zwrotu sensorycznego (*sensory studies*), w których kładzie się nacisk na równorzędność wszystkich zmysłów. Zwrot audialny/dźwiękowy pozwala na analizę dźwięku w szerokim kontekście społeczno-kulturowym i antropologicznym, a w centrum uwagi znajdują się fenomen dźwięku jako taki oraz złożone procesy słyszenia i praktyki słuchania, o czym piszą między innymi Brandon LaBelle, Pierre Schaeffer, Jakub Momro, Adam Dziadek, Andrzej Hejmej, Artur Szarecki czy Agata Stanisław. Szczegółowej analizie poddana zostaje twórczość Mirona Białoszewskiego, w tym zwłaszcza zagadnienie tekstu dźwiękowego. Dla jego twórczości idealne zastosowanie znajdują terminy somatoakustyki i synestezji. Szczególnie ciekawe w kontekście przywoływanych w tytule tego rozdziału dźwiękowych kategorii wydają się trzy wątki twórczości Białoszewskiego: Teatr na Tarczyńskiej (a później Teatr Osobny), tomy *Szumy, zlepy, ciągi* i *Chamowo* oraz jego nagrania wydane w serii *Białoszewski do słuchu* przez Wydawnictwo Bołt Records (z autorskim odczytaniem wierszy, dramatów i fragmentów prozy, nagrywanym przez samego pisarza). Twórczość poety zostaje przeanalizowana i zinterpretowana z uwzględnieniem spostrzeżeń takich badaczy jak na przykład Andrzej Hejmej, Jakub Momro, Witold Sadowski, Stanisław Barańczak, Jolanta Chojak, Gracja Kerényi, Zbigniew Taranienko, Aldona Kopkiewicz, Jacek Kopciński, Anna Krajewska, Dobrosława Kurczyńska-Partyka, Agnieszka Karpowicz czy Piotr Bogalecki, a także opracowań dotyczących nagrań (np. Mikołaja Glińskiego, Macieja Byliniaka, Katarzyny Cudzych-Budniak, Jacka Kopcińskiego, Marty Bukowieckiej) oraz wspomnień Tadeusza Sobolewskiego z jego książki *Człowiek Miron. Prywatny portret Białoszewskiego*. Sfera audialna jest mocno powiązana z kwestią pamięci, co można prześledzić na przykładach spektakli teatralnych, zaliczanych do typu *site-specific theatre*, nazwanych tu „dźwiękowymi performansami pamięci”: *Stukot/Czerwiec '56* Stowarzyszenia Teatralnego Antrakt, *Szepty – szmery – krzyki, czyli Glosolalia* oraz *Kamienne sny* Teatru Usta Usta Republika. Artyści teatralni wielokrotnie sięgają do historii i pamięci miejsc, próbując nakreślić relacje między nimi, o czym piszą Hayden White czy Freddie Rokem. Kwestię inkluzywności osób z zaburzeniami słuchu porusza spektakl *Ukryte* Teatru Usta Usta Republika w ramach projektu *Półmrok*, prezentowany dla osób pełnosprawnych oraz niewidomych i niedowidzący między

innymi w Specjalnym Ośrodku Szkolno-Wychowawczym dla Dzieci Niewidomych w Owińskach. Analizie poddana zostaje także muzyczność utworów dramatycznych: *Nondum* Lidii Amejko, *Requiem dla gospodyni* Wiesława Myśliwskiego, *Katarantka* Tomasza Mana czy utwory Samuela Becketta (*Kroki*, *Popioły*, *Ostatnia taśma*), a także kakofoniczna audiosfera *Dnia świra* Marka Koterskiego. Na koniec pojawia się odwołanie do literatury non-fiction, książki *Chrobot. Życie najzwyczajniejszych ludzi świata* reportażysty Tomasza Michniewicza.

W Zakończeniu zatytułowanym *Estetyka burzy* osobiste doświadczenie zmysłowe burzy staje się punktem wyjścia do *aisthesis*. Lektura *Estetyki chmur* Tymoteusza Andrearczyka to źródło inspiracji do przeanalizowania estetyki burzy. Polisensoryczna percepcja tego pogodowego performansu skłania do refleksji, iż zjawisko to łączy w sobie wszystkie fizykalne kategorie estetyczne, o których mowa w rozprawie. Sypkość – od odurzenia pioruna palą się drzewa i domy, obsypując w popiół. Przezroczystość – burzowe powietrze nie jest widzialne, a półprzezroczysta mgła unosi się po burzy nad lasami i polami. Płynność – chmury przepływają po niebie poruszane przez wiatr. Chropowatość / szorstkość – samo zjawisko burzy odsyła do tego, co zanurzone w materii, wyładowania elektryczne w atmosferze dają charakterystyczne efekty świetlne i dźwiękowe: ukazując szorstką stronę zjawisk meteorologicznych. Lepkość i wonność – burzowe powietrze jest gęste, lepkie, pachnie upałem i deszczem; wilgotna i rozgrzana, bo zroszona potem od upału skóra powoli się schładza i osusza, dzięki czemu nieprzyjemne uczucie lepkości mija. Chrobotliwość, szumność i gwarność – dźwięki burzy: grzmoty, huki, uderzenia kulek gradu, szum deszczu to istna kakofonia. Sztorm, szkwał, nawałnica – to określenia przywołujące zjawisko budzące grozę, a zarazem podziw nad siłami i pięknem natury. Burza łączy w sobie żywioły – wody w postaci deszczu, ognia w postaci piorunów, powietrza w postaci chmur, ziemi w sensie spadania na nią kropel deszczu, uderzania kulek gradu, jak i piorunów. Pojawia się jako motyw w literaturze: *Burza* Szekspira, wiersze Jana Kasprowicza, Bolesława Leśmiana, Tadeusza Micińskiego, Adama Mickiewicza, Stanisława Wyspiańskiego, Józefa Czechowicza, proza Jerzego Andrzejewskiego, Josepha Conrada, Leo Lipskiego, Jerzego Żuławskiego, a także w malarstwie Giorgione, Józefa Chełmońskiego czy Rembrandta. Stała się tematem jednej z edycji Festiwalu Szekspirowskiego w Gdańsku zatytułowanego *Między niebem a sceną. Po burzy*. Przywołane zostaje pojęcie estetyki negatywnej, wzniosłości, jak i oczyszczenia. W niniejszej pracy pojawia się wiele zespołów i sprzężeń artystyczno-teoretycznych / naukowych, np. Mieke Bal, Italo Calvino, Marek Bieńczyk, Zenon Fajfer, Agata Kiedrowicz, Roland Barthes, Aby Warburg, Juliusz Osterwa, Samuel Beckett, Tadeusz

Różewicz, Milan Kundera, Miron Białoszewski (w tym gronie pojawić się też muszą Witkacy i Tadeusz Kantor, choć nie są poddawani w tym studium analizie). Zatem splatają się ze sobą artyści dokonujący teoretycznego, metodologicznego, dyskursywnego oglądu swojej pracy oraz badacze, którzy w praktyce realizują swoje założenia, testują postawione hipotezy na polu sztuki i literatury. Dzieło / projekt / działanie / zdarzenie może być jednocześnie manifestem czy estetycznym traktatem. Artysta wypowiada się jako badacz – próbuje skonstruować lub zmodyfikować jakąś teorię, koncepcję badawczą, która jednak nie jest skończonym artefaktem, lecz cechuje ją niegotowość, procesualność, zdarzeniowość, otwartość. Pojawia się także kwestia est-etyki w odniesieniu do doświadczenia estetycznego spektaklu *Ćwiczenia z dyplomacji* poznańskiego Teatru Usta Usta Republika. Coraz więcej doświadczeń estetycznych na polu wielu tekstów kultury wiąże się z zaangażowaniem etycznym. Twórcy, odbiorcy, badacze – wszyscy jesteśmy zanurzeni w doświadczaniu sensualnym, stającym się punktem wyjścia do estetycznego percypowania i interpretowania świata. Często dochodzi do łączenia wszystkich trzech perspektyw – badania, działania artystyczne oraz eksperymenty na polu ich odbioru stają się współdziałaniem jednej i tej samej osoby lub zespołu artystyczno-badawczego. To, co fizykalne, staje się punktem wyjścia – praktyką twórczą i narzędziem poznania.

Tytułowa amorficzność odnosi się zarówno do samych analizowanych kategorii estetycznych, jak i do konstrukcji / układu tej książki i sposobu pisania. Amorficzność – bezkształtność, a także polimorficzność – wielokształtność nierozzerwalnie te trzy poziomy przenikają, nawiązując do *Wykładów amerykańskich* Italo Calvino czy *Przezroczyści* Marka Bieńczyka. Można zatem powiedzieć, że sam tekst realizuje temat. Definicje wymienianych kategorii są niezmiernie ważne i dlatego definicja słownikowa obok praktyki staje się punktem wyjścia każdego rozdziału. Czytelność tej praktyki konstrukcyjnej powinna być widoczna w całości pracy. Z drugiej strony pewna nieoczywistość przywoływanych kategorii jest nie do uniknięcia i wpisana jest w samą ich strukturę. Ich użycie oscyluje między ujęciem dosłownym, wychodzącym od tego, co fizyczne a metaforycznym. Można powiedzieć, że to „książka splątana”. Główny kierunek zainteresowań w tej pracy dotyczy przenoszenia pojęć z nauki do sztuki oraz na obszar literacki. Można dokonywać podziału na fizykalne kategorie estetyczne takie jak: lekkość czy płynność; amorficzne: gęstość, ciemność, mglistość, przezroczyść; performatywne: jak uobecnianie, wymazywanie, zawieszanie itp., które współtworzą różne dyskursy literaturoznawcze, czy szerzej humanistyczne. Wpisują się tu prace dotyczące odbioru anamorficznego i dyskursów synestezyjnych, cienia i światła oraz powidoku i prześwitu. Jednak w tej siatce pojęć

należałoby doszukać się jakichś kategorii szerszych, wykraczających poza te podziały. Te przekroczenia granic są bowiem najciekawsze. Celowo nie ma tu miejsca na mnożenie kolejnych kategorii. Za to poprzez przywołanie pojęć tych już istniejących oraz propozycje nowych ukazywana jest jednolitość, a zarazem polimorficzność spojrzenia estetycznego. Arnold Berleant w książce *Prze-myśleć estetykę. Niepokorne eseje o estetyce i sztuce* opisuje i analizuje poszerzanie tego, co estetyczne, podkreślając nadrzędną rolę doświadczenia. Proponuje krytyczne uczestnictwo w kształtowaniu rzeczywistości poprzez współtworzenie i aktywność zmysłów – model niezaangażowanego widza ustępuje miejsca polisensorycznemu aktywnemu podmiotowi. Oprócz Berleanta i Johna Deweya, w nurcie estetyki codzienności (*Everyday Aesthetics*) pojawiły się ciekawe prace, skupiające się na nieco innych aspektach lub rozbudowujące te już wcześniej zaproponowane, np. Katyi Mandoki, Josepha Kupfera, Yuriko Saito czy Thomasa Leddy'ego. Poddają namysłowi relację pomiędzy tym, co artystyczne i estetyczne, wymiar aksjologiczny tego, co estetyczne, rozpoznanie doświadczenia tego, co estetyczne we współczesnej sztuce i poza nią (splot estetyki codzienności i sztuki, przeniesienie potrzeb estetycznych na grunt codzienności). Alain Badiou wprowadza do tej siatki estetycznych pojęć jeszcze jedno – inestetyki. Współczesna humanistyka, w tym zwłaszcza estetyka, mocno podważa wcześniejsze podziały, kładąc akcent na wielozmysłowy odbiór literatury, sztuki, teatru. Zwroty: performatywny, afektywny, sensoryczny, dramatyczny i kulturowy, post- i transhumanistyka oraz tzw. nowa humanistyka to metodologiczna podstawa nakreślonej koncepcji amorficznych kategorii estetycznych. Prezentowane tu podejście wpisuje się w myślenie współczesnych badaczy, w tym zwłaszcza w koncepcję splotów i splątania, o której piszą Anna Krajewska, Przemysław Czapliński i Karen Barad. A w odbiorze nastawionych na wielozmysłową aktywność dzieł literackich, sztuki, ekspozycji, performansów i spektakli uruchamia się swoista dramaturgia – zaplanowana przez twórcę, wpisana przez niego w dzieło, ale „aktywowana” dopiero przez odbiorcę traktowanego jako współuczestnik tego procesu.

5. Informacja o wykazywaniu się istotną aktywnością naukową albo artystyczną realizowaną w więcej niż jednej uczelni, instytucji naukowej lub instytucji kultury, w szczególności zagranicznej.

I. **Staż dydaktyczny, później dydaktyczno-naukowy oraz praca na umowę w latach 2009-2014 w Wyższej Szkole Nauk Humanistycznych i Dziennikarstwa w Poznaniu (obecnie Collegium da Vinci).**

- prowadzenie zajęć dydaktycznych na różnych kierunkach humanistycznych (kulturoznawstwo, socjologia, psychologia, studium doktoranckie):

- Analiza dzieła teatralnego i filmowego
- Animacja kultury
- Antropologia jako metoda i narzędzie badań kulturoznawczych
- Antropologia kultury
- Antropologia teatru
- Antropologia życia codziennego
- Elementy antropologii i socjologii wiedzy
- Filozofia kultury
- Koncepcje teatralne XX wieku
- Organizacja spektaklu
- Propedeutyka analiz kulturoznawczych
- Public Relations
- Wiedza o teatrze
- Wstęp do kulturoznawstwa
- Z dziejów kulturoznawstwa i antropologii kulturowej

- członkostwo w komisjach egzaminów licencjackich i obron magisterskich studentów;

- organizacja warsztatów, spotkań, współpraca przy realizacji spektaklu teatralnego z udziałem studentów zatytułowanego „IXXI – la lotta continua” (w reż. Bartłomieja Raźnikiewicza, Teatr Tańca KoInspiracja i Drama Dance Theater, 02.02.2013, Aula Artis, WSNHiD, ul. Kutrzeby 10);

- prowadzenie cyklu wykładów i warsztatów z zakresu Wiedzy o teatrze w klasie teatralnej w Zespole Szkół Ojców Pijarów w Poznaniu, zrealizowane tematy w roku szkolnym 2012/2013 (tematy spotkań: *Tropami dawnego teatru. Historia teatru – od starożytności po współczesność*; *Każdy kraj ma swój teatr. Nurty teatru światowego*; *A może zostanę performerem? Przegląd najważniejszych postaci światowego performansu*; *Wielcy mistrzowie gry aktorskiej. Najważniejsze szkoły gry aktorskiej*; *Ludzie teatru. Różne zawody teatralne: aktora, reżysera, charakteryzatora, oświetleniowca itd.*; *Zaplecze teatru. Budowa budynku teatralnego i maszynierii teatralnej*; *Jestem krytykiem teatralnym. Jak napisać recenzję?*; *Teatralne „zabawy” z widzem. O roli widza w teatrze*; *Festiwalowe peregrynacje. Organizacja i przegląd najważniejszych festiwali teatralnych w Polsce i na świecie*; *Smyk idzie do teatru. Teatr dla dzieci i młodzieży*).

- udział w szkoleniach grantowych i współpraca w ramach zespołów składających wnioski organizowanych przez Wyższą Szkołę Psychologii Społecznej w ramach projektu „PRAKTYK NAUK HUMANISTYCZNYCH I SPOŁECZNYCH. Rozwój umiejętności zarządzania badaniami naukowymi, pracami rozwojowymi i komercjalizacji wyników prac badawczych z obszaru nauk humanistycznych” współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszy Społecznego - 28.01-23.04.2013.

Szkolenia z zakresu:

- finansowania projektów B+R
- zarządzania pracami B+R
- zarządzania jednostkami transferu wiedzy z sektora nauki do biznesu
- komercjalizacji wyników badań humanistycznych i społecznych.

- II. Stała współpraca z Uniwersytetem Jagiellońskim w Krakowie: członkostwo w: **Projekt dramaturg – horyzonty dramaturgii współczesnej** oraz **Ośrodka Badań nad Dramaturgią w ramach Humanistycznego Konsorcjum Naukowego „Horyzonty i źródła nowej humanistyki. Język, literatura, kultura, edukacja”** między Wydziałem Filologii Polskiej i Klasycznej Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu a Wydziałem Polonistyki Uniwersytetu Jagiellońskiego w Krakowie (kierownicy projektu: prof. Wojciech Baluch i prof. Anna Krajewska) – jako członek konsorcjum (uczestnictwo w spotkaniach, publikacje). – od 2017 roku. W realizacji.
<http://estetyka.amu.edu.pl/osrodek-badan-nad-dramaturgia/>.

6. Informacja o osiągnięciach dydaktycznych, organizacyjnych oraz popularyzujących naukę lub sztukę.

Informacja o osiągnięciach dydaktycznych

- prowadzone zajęcia dydaktyczne w latach 2005-2024 na Uniwersytecie im. Adama Mickiewicza w Poznaniu:

- Animacja i promocja literatury / Animacja literatury
- Antropologia słowa – od kultury mówionej do kultury sieciowej
- Badania literackie II
- Dramaturgia sztuki (specjalność estetyczna)
- Estetyka a teoria poznania (specjalność Estetyka literacka i performatywna)
- Estetyka literacka (wykład)
- Estetyka przestrzeni (specjalność estetyczna, później: fakultet)
- Estetyka współczesnego teatru
- Historia doktryn estetycznych (wykład, specjalność Estetyka literacka i performatywna)
- Kategorie estetyczne w literaturze i sztuce (specjalność Estetyka literacka i performatywna)
- Literatura a sztuki wizualne
- Literatura i kultura najnowsza (Collegium UAM w Kościanie)
- Literatura wobec sztuk wizualnych i performatywnych (specjalność Kuratorstwo literatury)
- Poetyka
- Teoria kultury (wykład)
- Teoria literatury
- Pragmatyka estetyczna / PR i sztuka autoprezentacji (specjalność Estetyka literacka i performatywna)
- Przyjemność tekstu – warsztaty pisarskie (specjalność Estetyka literacka i performatywna)
- Warsztat badań kulturowych (specjalność Estetyka literacka i performatywna)
- Warsztat polonisty: czytanie II
- Wiedza o kulturze
- Seminarium licencjackie *Estetyka dramatu XX i XXI wieku* (rok akademicki 2016/2017)

- prowadzone zajęcia dydaktyczne w latach 2009-2014 w Wyższej Szkole Nauk Humanistycznych i Dziennikarstwa w Poznaniu:

- Analiza dzieła teatralnego i filmowego

- Animacja kultury
  - Antropologia jako metoda i narzędzie badań kulturoznawczych
  - Antropologia kultury
  - Antropologia teatru
  - Antropologia życia codziennego
  - Elementy antropologii i socjologii wiedzy
  - Filozofia kultury
  - Koncepcje teatralne XX wieku
  - Organizacja spektaklu
  - Propedeutyka analiz kulturoznawczych
  - Public Relations
  - Wiedza o teatrze
  - Wstęp do kulturoznawstwa
  - Z dziejów kulturoznawstwa i antropologii kulturowej
- prowadzony cykl wykładów i warsztatów z zakresu Wiedzy o teatrze w ramach współpracy Wyższej Szkoły Nauk Humanistycznych i Dziennikarstwa z Zespołem Szkół Zakonu Ojców Pijarów w Poznaniu, w klasie teatralnej w Zespole Szkół Ojców Pijarów w Poznaniu, w roku szkolnym 2012/2013 (zrealizowane tematy j.w.)
- lekcja promocyjna w I Liceum Ogólnokształcącym im. Stanisława Staszica w Pleszewie zatytułowana *Trudna sztuka interpretacji – Samuel Beckett w sieci odczytań* – 12.12.2013
- wykład na Targach Edukacyjnych pt. *Teatralne „zabawy” z widzem. O roli odbiorcy w teatrze* – 18.03.2016, Poznań
- udział w komisjach opracowujących sylabusy oraz programy zajęć z zakresu przedmiotów: Teoria literatury i Wiedza o kulturze oraz kierunku Polonistyka w kontekstach kultury w Instytucie Filologii Polskiej UAM – rok akademicki 2015/2016
- opracowanie i modernizacja sylabusów przedmiotów Animacje literatury i Literatura wobec sztuk wizualnych i performatywnych w ramach nowej specjalności Kuratorstwo literatury w Instytucie Filologii Polskiej, w zespole ds. modernizacji studiów II stopnia, w ramach projektu „Uniwersytet jutra - zintegrowany program rozwoju Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu” POWR.03.05.00-00-Z303/17 - kwiecień 2018
- modernizacja zajęć do pracy zdalnej na kierunku filologia polska: COVID-19 w ramach projektu „Uniwersytet Jutra - zintegrowany program rozwoju Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu” POWR.03.05.00-00-Z303/17 – lipiec-październik 2020.

Informacja o osiągnięciach organizacyjnych

- **Założenie i opieka naukowa nad Studenckim Kołem Naukowym Estetyczno-Literackim - od 2007 roku (obecnie Koło zawieszony). Zorganizowane spotkania, m.in.:**
- *Beckett w kadrze*, 8.01.2007, prowadzenie – mgr Piotr Dobrowolski;
  - *Pasja życia*, 2.04.2007 i 12.03.2008, prowadzenie – dr Ewa Szkudlarek;
  - *Bernhardt – Lupa. Punkty styczności*, 4.06.2007, prowadzenie – mgr Agata Barełkowska;

- *Dyskusja wokół spektaklu „Mamma Medea”*, (wspólne obejrzenie spektaklu „Mamma Medea” w Teatrze Polskim w Poznaniu, 16.01.2008), 17.01.2008, prowadzenie – mgr Monika Błaszczak;
- Udział w wykładzie Sylwii Lajbig i Piotra Węgrzyńskiego z grupy SUKA OFF pt. *Body art. Między misterium a ogrodem tortur* zorganizowanym przez Zakład Estetyki Literackiej – 16.05.2013;
- Wyjście na monodram *Hotel Babilon* autorstwa Miro Gavrana w wykonaniu chorwackiej aktorki Mladenki Gavran – 07.06.2013;
- Spotkania z cyklu *Porozmawiajmy o estetyce teatru: Wokół obyczajów (Opis obyczajów Mikołaja Grabowskiego)* – 18.12.2013; *Wobec tradycji (Dziady Konrada Swinarskiego)* – 17.03.2014; *W poszukiwaniu źródeł teatru (Jerzy Grotowski, The Living Theatre)* – 26.05.2014; „Opowieść o ofierze i ofiarowaniu („(A)pollonia” w reżyserii Krzysztofa Warlikowskiego), 14.12.2015; „Romantyczne poema dramatyczne” („Ksiądz Marek” w reżyserii Krzysztofa Nazara), 25.01.2016; „Nie ma wolności bez piękna” („Kosmos” na podstawie tekstu Witolda Gombrowicza w reżyserii Jerzego Jarockiego), 11.04.2016; *Dzieło i życie genialnego „wariata z Krupówek”*, (spektakl „Staś” w reżyserii Jerzego Jarockiego), 17.05.2016, prowadzenie wszystkich spotkań – dr Monika Błaszczak-Stachowiak; inne spotkania z cyklu: *Kartoteka* Michała Zadary (prezentacja spektaklu i dyskusja), 05.02.2015, prowadzenie – mgr Ewelina Woźniak-Czech; „Współczesne formy teatralne i widowiskowe – z zagadnień estetyki opisowej”, 21.11.2016, prowadzenie – mgr Marta Mielcarek.
- Udział w Wydziałowym Dniu z Kołami Naukowymi – prezentacja materiałów z działalności Koła, rozdawanie wizytówek, quiz estetyczny, 30.11.2016.
- Warsztaty z zakresu kuratorstwa wydarzeń artystycznych, 13.12.2016 – prowadzenie dr Agata Wittchen-Barełkowska.
- Spotkania z cyklu *Porozmawiajmy o estetyce teatru* zatytułowane: „Ta dojmująca współczesność okiem teatru telewizji” – prezentacja spektaklu teatru telewizji „Lucja i jej dzieci” w reżyserii Sławomira Fabickiego oraz dyskusja o przedstawieniu, 06.03.2017 oraz „Ta dojmująca współczesność okiem teatru telewizji” – prezentacja spektaklu teatru telewizji „Pielgrzymi” w reżyserii Macieja Dejczerza oraz dyskusja o przedstawieniu; prowadzenie obu spotkań, 03.04.2017 – dr Monika Błaszczak-Stachowiak.
- Warsztaty pt. *Przyjemność tekstu. Pokonaj swoje granice i zostań pisarzem!* w ramach XX Poznańskiego Festiwalu Nauki i Sztuki, 26.04.2017, prowadzenie: dr Monika Błaszczak-Stachowiak.
- Udział w VII. Wydziałowym Dniu z Kołami Naukowymi – prezentacja materiałów z działalności koła, rozdawanie wizytówek, quiz estetyczny, 15.11.2017.
- Warsztat pisarsko-estetyczny pt. „LIBERaCKIE WPrAWKi” – krótki wykład i dyskusja na temat liberatury oraz warsztat tworzenia własnych minidzieł liberackich (materiały z wystawy dostępne w archiwum w p. 216 IFP UAM), 23.11.2017, prowadzenie: dr Monika Błaszczak-Stachowiak.
- Udział w warsztatach: Hiroko Tsuchimoto (Japonia) – *Performance & Storytelling* – 16.10.2014; warsztaty „Czytanie tekstu naukowego z perspektywy estetyki”: *Prawda w malarstwie* Jacques'a Derridy (analiza fragmentu tekstu) – 18.03.2015; warsztaty w ramach XVIII Poznańskiego Festiwalu Nauki i Sztuki pt. *Pisać jak Różewicz, Herbert, Szymborska... I TY możesz zostać poetą!* – 2015; warsztaty w ramach XX Poznańskiego Festiwalu Nauki i Sztuki pt. *Przyjemność tekstu. Pokonaj swoje granice i zostań pisarzem!* – 26.04.2017, *Arteterapia* – dr Anita Stefańska – 23.03.2018, *Jak zrobić furorę na konferencji naukowej?* – dr Agata Wittchen-Barełkowska - 17.05.2018.

- Wyjście na spektakl „Spisek smoleński” grupy Orbis Tertius i udział w spotkaniu z reżyserem Lechem Raczakiem, Scena Robocza, 21.04.2016.
- Opieka naukowa i organizacja **Studencko-Doktoranckiej Konferencji Naukowej pt. „Zwrot performatywny w kulturze”** – 14.05.2014, prowadzenie – dr Monika Błaszczak.
- Współorganizacja zajęć Organizacja spektaklu (Wyższa Szkoła Nauk Humanistycznych i Dziennikarstwa), organizacja warsztatów, spotkań, współpraca przy realizacji premiery spektaklu teatralnego z udziałem studentów zatytułowanego „XXXI: la lotta continua” (w reż. Bartłomieja Raźnikiewicza, Teatr Tańca KoInspiracja i Drama Dance Theater, 02.02.2013, Aula Artis, WSNHiD, ul. Kutrzeby 10).
- Kierownik **specjalności estetycznej** założonej przez Zakład Estetyki Literackiej IFP UAM – 2016-2018.
- Pomysłodawczyni, współzałożycielka i kierownik **Studium Podyplomowego Animator Teatralny** – od 2017 (obecnie studium zawieszono).

Informacja o osiągnięciach popularyzujących naukę lub sztukę

- Członkostwo w Stowarzyszeniu Kulturoznawców „Pismo” oraz w Stowarzyszeniu Kulturalno-Literackim „Pro Arte” – 2005-2008.
- Prowadzenie panelu dyskusyjnego w ramach konferencji Międzynarodowego Festiwalu Teatralnego Malta 2006 pt. *Teatr a multimedia*, 06.07.2006, godz. 14.00, Klubokawiarnia Meskal, Poznań (ulica Nowowiejskiego 17).
- Udział w organizacji Międzynarodowego Festiwalu Teatralnego Malta (biuro prasowe, teksty merytoryczne o artystach, współtworzenie katalogów festiwalowych, newslettery) – 2007-2009.
- Prowadzenie Koła Teatralnego w Szkole Podstawowej nr 51 w Poznaniu – 2009-2013.
- Prowadzenie bloga na Festiwalu Teatralnym Konfrontacje w Lublinie - 2013.
- Prowadzenia własnego bloga kulturalno-literacko-podróżniczego *Archipelag kultury* – <https://monblaszczak.wordpress.com> - od 2013.
- Członkostwo w Obserwatorium w ramach Międzynarodowego Festiwalu Sztuki dla Najmłodszych Sztuka Szuka Malucha – organizator: Art Fraction Foundation i Centrum Sztuki Dziecka w Poznaniu, 28.06-03.07.2016 – koordynator projektu Alicja Morawska-Rubczak, alicja.rubczak@gmail.com, <http://www.sztukaszukamalucha.pl/news/obserwatorium-zakonczyliśmy-zapisy/>. (Obserwatorium skupiało artystów i badaczy sztuki chcących podyskutować i poddać refleksji obszary sztuk performatywnych dla najmłodszych, którzy obserwowali wszystkie festiwalowe wydarzenia oraz uczestniczyli w codziennych festiwalowych dyskusjach połączonych z działaniami warsztatowymi).
- Członkostwo w Jury Społecznym IX Konkursu Dramaturgicznego Metafory Rzeczywistości 2016. „Wojna. To be war/or not to be”, zorganizowanego przez Teatr Polski w Poznaniu, 1-2.10.2016, koordynator Anna Maślakowska, konkurs@teatr-

polski.pl, sekretarz literacki Teatru Polskiego, anna.maslakowska@teatr-polski.pl;
<http://teatr-polski.pl/werdykt-ix-metafory-rzeczywistosci-2016/>.

- Uczestniczka warsztatów naukowych i konferencji naukowej pt. *Do śmiechu. Komizm w sztuce dla dziecka* w ramach Obserwatorium 21. Biennale Sztuki dla Dziecka – 3-4.11.2016, Hanna Gawrońska, koordynator projektu, hgawronska@csdpoznan.pl we współpracy z Joanną Żygowską, jzygowska@csdpoznan.pl

- Członkini Zespołu ds. współpracy z mediami i instytucjami w Instytucie Filologii Polskiej UAM – 2016–2018.

- Członkostwo w Obserwatorium w ramach Obserwatorium 21. Biennale Sztuki dla Dziecka – 28.06-04.06.2017, Centrum Sztuki Dziecka w Poznaniu, koordynator Joanna Żygowska, jzygowska@csdpoznan.pl.

- Członkostwo w Obserwatorium w ramach Międzynarodowego Festiwalu Sztuki dla Najmłodszych Sztuka Szuka Malucha – Poznań, Scena Wspólna, organizator: Art Fraction Foundation i Centrum Sztuki Dziecka w Poznaniu, 04.07-08.07.2017 – koordynator projektu Alicja Morawska-Rubczak, alicja.rubczak@gmail.com, <http://www.sztukaszukamalucha.pl/news/znamy-tegorocznych-obszawtorow/>.

- Udział w III Zjeździe Polskiego Towarzystwa Kulturoznawczego pt. *Kultury w ruchu. Migracje, transfery, epistemologie*, 21-23.09.2017 (zaświadczenie papierowe udziału).

- Członkostwo w Polskim Towarzystwie Badań Teatralnych, Instytut Sztuki PAN, ul. Długa 28, 00-950 Warszawa – od 29.06.2017.

- Udział w III Zjeździe Polskiego Towarzystwa Badań Teatralnych pt. *Czyj jest teatr?*, organizator: Polskie Towarzystwo Badań Teatralnych, Katedra Dramatu i Teatru Uniwersytetu Łódzkiego oraz Teatr CHOREA, Łódź, 17-19.11.2017.

- Członkostwo w Polskim Towarzystwie Kulturoznawczym, adres Krakowskie Przedmieście 26/28, 00-927 Warszawa - <http://ptk.edu.pl/czlonkostwo/czlonkowie-polskiego-towarzystwa-kulturoznawczego/> - od lutego 2018.

- Spotkanie promocyjne Studiów Podyplomowych Animator Teatralny pt. *Co ty wiesz o animacji teatralnej?* - 05.02.2018, Collegium Maius UAM (we współpracy z Ośrodkiem Doskonalenia Nauczycieli w Poznaniu), warsztaty: *Co się kryje w murach Collegium Maius? Interaktywna wycieczka* – dr Agata Wittchen-Barełkowska, *Co z tym widzemy? Warsztaty* – dr Monika Błaszczak-Stachowiak, *Czy to jeszcze teatr, czy już zupełny dramat? Warsztaty* – dr Agata Wittchen-Barełkowska.

- Wywiad w Radiu Afera – 11.05.2018 – z Anitą Brzyszczyk, audycja Studencki Patrol – na temat warsztatów „Jak zrobić furorę na konferencji naukowej?”.

- Udział w IV Zjeździe Polskiego Towarzystwa Badań Teatralnych pt. *Czy tylko Reduta? Wspólnota – zespół – spółdzielnia twórcza – kolektyw w teatrze*, organizator: Polskie Towarzystwo Badań Teatralnych, Spała, 20–22.09.2019, (wygłoszony referat *Teatr Usta Usta Republika – zespół, wspólnota, instytucja*).

- Członkostwo w: **Projekt dramaturg – horyzonty dramaturgii współczesnej** oraz **Ośrodka Badań nad Dramaturgią w ramach Humanistycznego Konsorcjum Naukowego „Horyzonty i źródła nowej humanistyki. Język, literatura, kultura, edukacja”** między Wydziałem Filologii Polskiej i Klasycznej Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu a Wydziałem Polonistyki Uniwersytetu Jagiellońskiego w Krakowie (kierownicy projektu: prof. Wojciech Baluch i prof. Anna Krajewska) – jako członek konsorcjum (uczestnictwo w spotkaniach, publikacje). – od 2017 roku. W realizacji. <http://estetyka.amu.edu.pl/osrodek-badan-nad-dramaturgia/>.

- **Kwerendy naukowe:** Galeria sztuki w willi Oksza i Galeria Władysława Hasiora (oddziały Muzeum Tatrzańskiego) w Zakopanem – czerwiec 2023; prace liberackie w Bibliotece Jagiellońskiej (czytelnia starodruków) w Krakowie – 04-05.04.2024; Muzeum Kornela Makuszyńskiego i Muzeum Tatrzańskie (gmach główny) w Zakopanem – czerwiec 2024.

- prowadzenie, moderowanie i redagowanie profilu czasopisma naukowego teoretycznoliterackiego „Przestrzenie Teorii” w mediach społecznościowych (Facebook <https://www.facebook.com/profile.php?id=100094377806001>, Instagram https://www.instagram.com/przestrzenie_teorii?igsh=MTdlbWlocnM4aDdr), opracowanie haseł w Wikipedii (czasopisma „Przestrzenie Teorii” https://pl.m.wikipedia.org/wiki/Przestrzenie_Teorii i prof. Anny Krajewskiej-Stasiak https://pl.wikipedia.org/wiki/Anna_Krajewska-Stasiak) oraz strony Zakładu Estetyki Literackiej <http://estetyka.amu.edu.pl> oraz współredaktorka profilu „Przestrzeni Teorii” na platformie UAM <http://przestrzenieteorii.amu.edu.pl/>.

7. Oprócz kwestii wymienionych w pkt. 1-6, wnioskodawca może podać inne informacje, ważne z jego punktu widzenia, dotyczące jego kariery zawodowej.

- Szkolenia grantowe – organizowane przez Szkołę Wyższą Psychologii Społecznej w ramach projektu „PRAKTYK NAUK HUMANISTYCZNYCH I SPOŁECZNYCH. Rozwój umiejętności zarządzania badaniami naukowymi, pracami rozwojowymi i komercjalizacji wyników prac badawczych z obszaru nauk humanistycznych” współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszy Społecznego – 28.01-23.04.2013.

Szkolenia z zakresu:

- finansowania projektów B+R
- zarządzania pracami B+R
- zarządzania jednostkami transferu wiedzy z sektora nauki do biznesu
- komercjalizacji wyników badań humanistycznych i społecznych.

• - Szkolenia grantowe – UAM:

- udział w konferencji nt. „Nowa perspektywa dla badań naukowych i innowacji w latach 2014–2020” zorganizowanej przez Regionalny Punkt Kontaktowy Programów Ramowych UE w Poznaniu, Politechnikę Poznańską, Uniwersytet im. A. Mickiewicza w Poznaniu i Uniwersytet Ekonomiczny w Poznaniu – 14.01.2014
- udział w konferencji nt. „Inauguracja Programu Horyzont 2020 w regionie” zorganizowanej przez Regionalny Punkt Kontaktowy Programów Ramowych UE w Poznaniu, Politechnikę Poznańską, Uniwersytet im. A. Mickiewicza w Poznaniu i Uniwersytet Ekonomiczny w Poznaniu – 15–16.01.2014
- szkolenie za zakresu projektów NCN zorganizowane przez Uniwersytet im. A. Mickiewicza w Poznaniu – maj 2014.

- - Szkolenia Laboratorium „Projektowanie Kultury” zorganizowane przez Centrum Studiów Podyplomowych i Szkoleń Szkoły Wyższej Psychologii Społecznej we współpracy z Nowym Teatrem w Warszawie:
  - Moduł 2: Kształcenie w zakresie zawodu producenta/kuratora – 02.03–07.04.2013
  - Moduł 3: Kształcenie w zakresie zawodu dramaturga – 11.05–02.06.2013.
- Kurs języka szwedzkiego zorganizowany przez Szkołę Języka Szwedzkiego Swedis w Poznaniu (lektorka dr Agata Wicenciak-Szulc) – na poziomie kompetencji językowej B1 – 2011–2014.

.....*Małgorzata Banaś - Godwin*.....
(podpis wnioskodawcy)